

Avsnitt 13

Dubbelväv

WeavePoint har en funktion för att konstruera dubbelväv. Med denna kan man konstruera dubbelvävar med förhållandet 1/1, dvs varannan tråd för rätlagret och varannan tråd för aviglagret. Vill man ha andra förhållanden får man konstruera dubbelväv lite mer ”för hand”.

I det här avsnittet går vi igenom hur man använder WeavePoints funktion och ser på hur man kan konstruera en dubbelväv från grunden. Genom att själv konstruera dubbelväven får man en förståelse för hur en dubbelväv är uppbyggd.

En dubbelväv består av två vävlager, rätväv (överväv) och avigväv (underväv). Lagren kan ha samma eller olika bindningar. Man kan få tyger med lager helt skilda åt, eller sammanbundna tyger där den ena sidan ser annorlunda ut än den andra, t.ex ett grovt tyg på ena sidan och ett tunnare tätare på den andra.

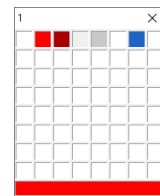
Dubbelvävarna kan delas in i grupper beroende på hur lagren fogas samman:

- Rutiga (lång- och tvärrandiga) dubbelvävar. Lagren byter plats men är helt åtskilda.
- Sammanbundna dubbelvävar. Vävlagren vävs samman.
- Dubbelbreda och rundvävda vävar.

Allt detta kommer inte med i det här avsnittet. För den som vill fördjupa sig i dubbelvävar hänvisar jag till häftet Dubbelväv med WeavePoint där går jag igenom dubbelbindningar mer grundligt.

En palett

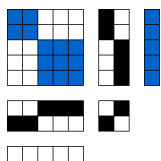
Börja med att göra en palett som kan användas både då vi utgår från ett partimönster och när vi konstruerar från grunden. När man väljer Nytt och inte markerar Använd WeavePoint's standard färgpalett används paletten från föregående mönster. Färgen vid index 0 används i varpen (när vi ritat med sänkning) och färgen vid index 6 används i inslaget. I paletten jag använt har de vitt och blått.

Paletten innehåller dessutom grå och röda färger för att tydligt kunna visa bindningen i dubbelväven. Två ljusare och två mörkare grå och röda. De ljusa för varpen, de mörkare för inslaget. De grå färgerna har fått symbolen kryss. Avsnitt 6 beskriver färgpaletten. Spara paletten i en egen fil. Den går att hämta in till ett mönster med Arkiv | Hämta delar.

Med funktionen Konstruera dubbelväv

Funktionen Konstruera dubbelväv finns under Omforma | Partimönster bindning. Partimönster bindning beskrivs i avsnitt 10.

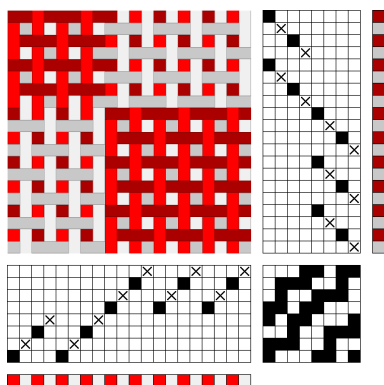
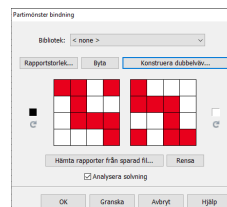
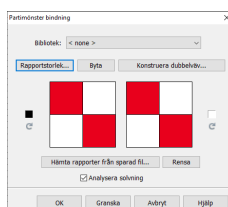
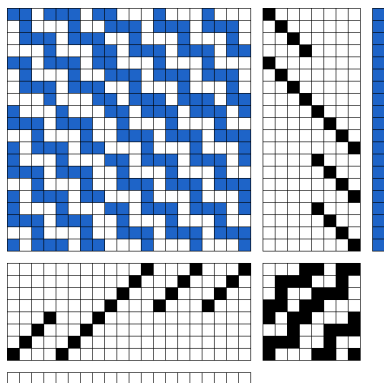

Här börjar man med ett partimönster och utvecklar det till en dubbelväv.

Vi börjar med ett litet partimönster och planerar att göra en rutig dubbelväv med både rätlager och aviglager i tuskaft.

I en rutig dubbelväv är det inte helt konsekvent att använda beteckningarna rätlager och aviglager. De byter ju plats...

1. Öppna filen med paletten. Spara med nytt namn och rita ett partimönster på 2 partier.
2. Med partimönstret öppet välj Omforma | Partimönster bindning.
3. Rapportstorlek 2 varptrådar och 2 inslag. Rita in tuskaft i båda rutorna.
4. Klicka på Konstruera dubbelväv..., markera Från Tråd 1, Inslag 1. Nu konstrueras de binder rapporter som ska läggas in i partimönstret.
5. Ok för att lägga in dem.

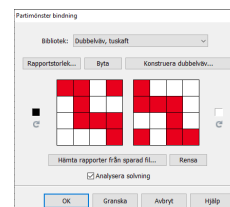

6. Lägg in varannan ljusgrå, varannan ljusröd i varpen och varannan mörkt grå, varannan mörkt röd i inslaget.

Man kan lägga in en grå, en röd och använda Upprepa. Eller använda Inredningar | färger.

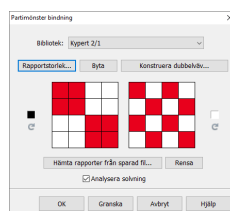
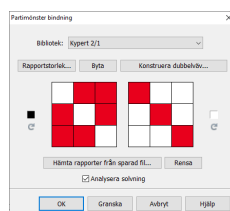
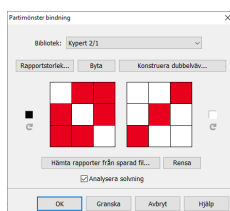
Titta på hur tuskaften binder och jämför med de tuskaftsbindingar vi utgick ifrån.

I biblioteket finns färdiga binder rapporter för en dubbelväv med tuskaft. Dubbelväv, tuskaft – den ger samma binder rapporter som de vi fick fram.

Testa några fler dubbelvävar på samma sätt som exemplet ovan. Se på dem som tyg, med valet Dubbelväv i Tyg | Tygdialog.

- Kypert 2/1. Rapporterna har motsatt diagonal. Diagonalerna kan även gå åt samma håll.
- Hur blir det med olika bindningar i lagren?
- Hur utökas skaft och trampor om man ritat mönster med fler partier?

Konstruera manuellt

Vi börjar med att göra samma rutiga dubbelväv med tuskaft. De två lagren visar vi med trådar i olika färg. Bindemönstret visat som trådar gör att man lättare kan se de olika lagren. Med varpen i en ljusare färg än inslaget ser man bindepunkterna. Sänkt varptråd visas då som en mörkare ruta.

Rät- och avigbindningarna anges med sina inredningar eftersom det oftast är enklast att arbeta i Inredning vid konstruktionen av dubbelväven.

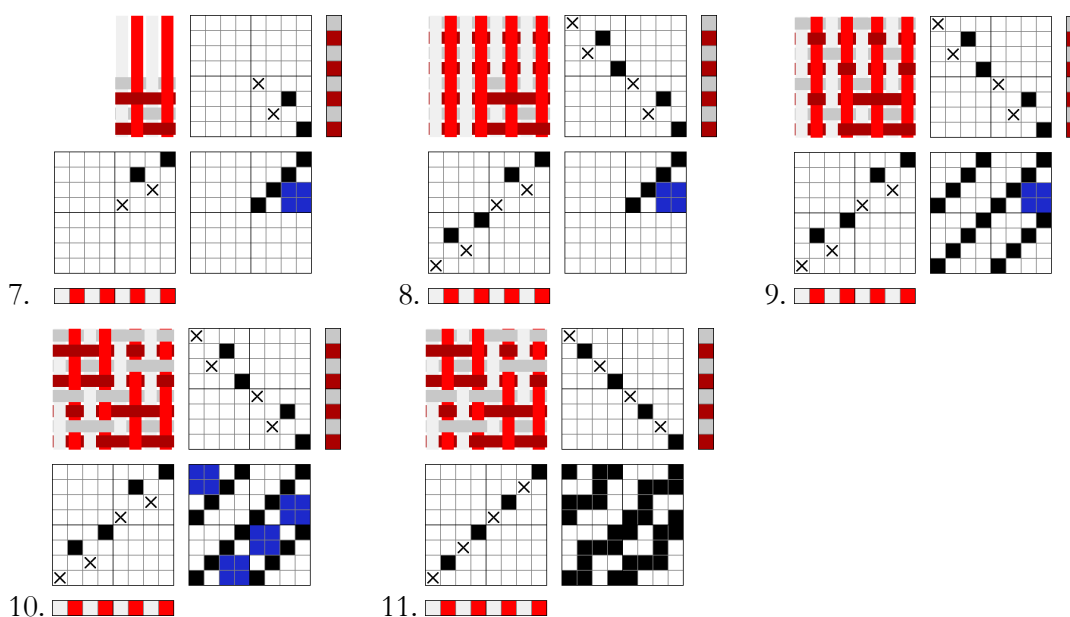
Rätväven ritas med en ljusare röd varp och ett mörkare rött inslag.
Rätvävens inredning har fyllda rutor.

Avigväven ritas med en ljusare grå varp och ett mörkare grått inslag.
Avigvävens inredning har kryss.

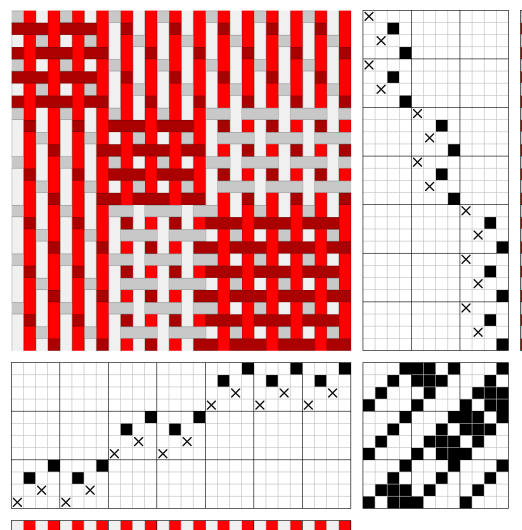
1. Öppna filen med den sparade paletten. Spara med nytt namn.
2. Vi börjar med att konstruera en rapport för parti 1.
För det behöver vi ha 4 skaft och 4 trampor.
Använd visa bindemönstret Som trådar.
3. Färgsätt varpen och inslaget. Eftersom lagren ska ligga 1/1 färgsätts varannan tråd/inslag med rött, varannan med grått. Ljust rött och grått i varpen, mörkare rött och grått i inslaget.
4. Rita in tuskaftens solvning och trampning för de två lagren.
Rätlagret solvas på skaft 1-2.
Aviglagret solvas på skaft 3-4.
Rätlagret trampas på trampa 1-2.
Aviglagret trampas på trampa 3-4.
5. Nu ska bindningarna läggas in.
Man kan göra på två sätt:
  - Markera bindningarna direkt i bindemönstret, eller
  - Lägga in tuskaften i uppknytningen.Resultatet blir det samma.
6. För att få rätlagret att ligga över aviglagret sänker man alla grå avigtrådar för de röda rätinslagen. Visas här med blå rutor i uppknytningen (obs. i programmet kan de inte markeras med blått).
För punkt 7 – 11, se bilder nästa sida.
7. För en rutig dubbelväv behöver vi fyra nya skaft och trampor för nästa parti.
Verktyg| Infoga Skaft, från skaft 5 och 4 skaft. Infoga på samma sätt trampor.
Det underlättar att lägga in stömlinjer. Inställningar| Fliken Rutnät.
8. Solvning/trampning för parti 2 är samma som för parti 1, men ligger på skaft/trampa 5 – 8.
Markera i solvningen varptråd 1-4 = parti 1. Kopiera. Markera tråd 5. Klistra in Special, 1 kopia, Förflytta 4. OK = parti 2.
Gör likadant i trampningen – eller enklare: Tromp as Writ| Solvning till trampning.
9. Arbeta i uppknytningen och rita in tuskaft för båda lagren i hela uppknytningen.

10. Fortsätt att arbeta i uppknytningen.
I mönstrets första ruta i parti 1 har aviglagret sänkts för rätlagret. Gör på samma sätt för den övre rutan i parti 2. (nedersta rutan till vänster i uppknytningen).
Sänk rätlagret i de övriga två rutorna. I bindemönstret syns om man sänkt rätt trampor.
11. Använd Omforma | Analysera solvning och trampning för att få en rakt genomgående inredning (samma bindemönster ger då en annan uppknytning).
12. Vill man visa fler rapporter för varje parti – markera de fyra första trådarna i solvningen, Kopiera, Klistra in special och markera den femte tråden, välj antal rapporter och Infoga. Kopiera och klistra in önskat antal rapporter av parti 2.
13. Ett tredje parti kan läggas till på samma sätt som man fogade till parti 2.

Jämför med resultatet från när vi använde funktionen Konstruera dubbelväv. Det blir en liten skillnad eftersom vi här har börjat med en tråd/inslag från rätlagret. I förra exemplet var vi tvungna att börja med tråd/inslag från aviglagret för att få det röda rätlagret i rutan längst ner till höger.

Finns det något sätt att använda Konstruera dubbelväv och få samma resultat som när vi konstruerade manuellt? Fundera utifrån vad som står i avsnitt 10 om binderapporterna och sänkning och höjning. (Ett sätt är att byta plats på binderapporterna efter valet Konstruera dubbelväv och börja med rött.)

På det här sättet kan man konstruera dubbelbindningar med vilka förhållanden som helst mellan lagren och kombinera bindningar. Tänk på att antalet skaft och trampor snabbt kan bli många!

När man konstruerat en dubbelbindning med en rapport av varje parti kan man komma fram till egna binderapparter för att senare använda med Omforma bindning.

När man ritar dubbelvävar på rutpapper markerar man rätlagrets varptrådar och inslag med gula rutor, prickar in rätbindningen med röda rutor där de gula linjerna korsas, och avigbindningen med svart på de omarkerade rutorna. Och så markerar man sänkeningen av aviglagret med blått.

Jag har alltid tyckt att det här var krångligt och blev glad när jag kom på att i ett vävprogram använder man istället olika färg på rät- och aviglager. Genom att visa bindningen som trådar ser man direkt vad som händer.

I slutet av avsnittet har jag gjort en jämförelse mellan att rita på papper och att rita i WeavePoint för att visa på skillnaderna i arbetsätt.

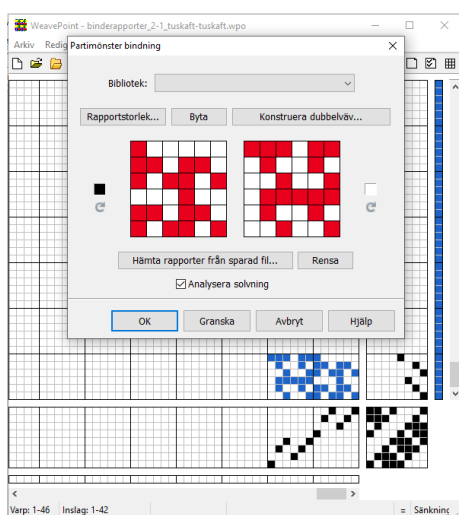
Konstruera binderapparter att använda i Partimönster bindning

Nu konstruerar vi en dubbelväv med tanke på att man ska kunna göra sina egna binderapparter. Den har tuskaft i båda lagren med förhållandet 2/1. När den är klar kan vi ta fram binderapparterna och spara dem för att sedan använda dem till andra partimönster med Omforma bindning.

Följ beskrivningen för konstruktionen där lagren ligger 1/1, men lägg in 2 röda, 1 grå i både varp och inslag. Här blir rapporten 6 varptrådar, 6 inslag för varje parti.

För att ta fram binderapparterna

1. Sudda ut de 6 sista inslagen.
2. Redigera | Rensa | Färger
3. Välj att visa Med rutmönster. Rutnät 6 x 6 underlättar.

4. Omforma | Partimönster bindning. Rapportstorlek 6 x 6. Rita in de två binderapparterna.
5. Spara under ett namn som visar vad det är för binderapparter.
6. Man kan inte stänga filen utan att först stänga dialogrutan jag valde Granska och Avbryt. Spara.

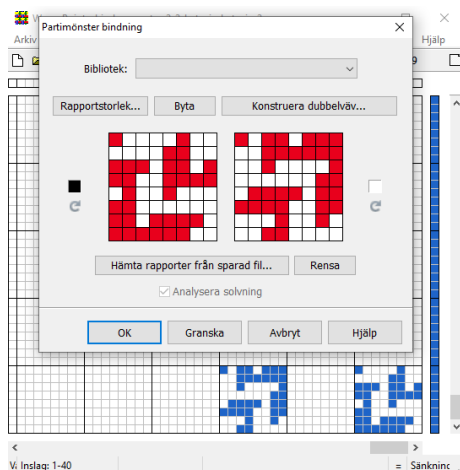
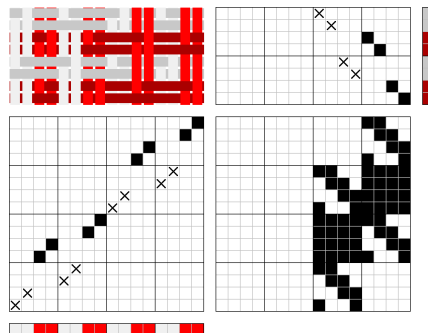
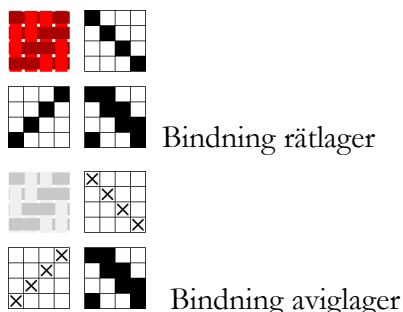
Obs. Binderappen för parti 1 ska ritas in i den vänstra av rutorna i dialogrutan för att rätlagret ska hamna i de markerade rutor i partimönstret.

Nu finns binderapparterna sparade i den filen och kan användas i vilket partimönster som helst.

7. Öppna ett partimönster. Välj Arkiv Hämta delar, välj från vilken fil och markera Binderapparter. Finns det rätt palett i den filen markera man även Färgpalett.
8. När man väljer Omforma | Partimönster bindning så ska binderapparterna finnas där. I det här fallet väljer man inte Konstruera dubbelväv – binderapparterna är redan konstruerade.

Det är en del arbete första gången med att konstruera och spara binderapporterna. Men sedan finns de färdiga för att använda i kommande vävprojekt. Man kan på det här sättet bygga upp ett eget bibliotek med dubbelvävar. Spara dem gärna med namn som gör att det är lätt att hitta rätt bindning.

Gör på samma sätt en dubbelväv där båda lagren har en 4-skafts kypert och förhållandet mellan lagren är 2/2. Och ta fram binderapporterna.

I det här fallet gick jag över i Mönster och flyttade den vänstra binderapporten för att lättare se dem.

Det är svårt – eller nästan omöjligt – att få till en rätvisande tygvisning. I mönstret med förhållandet 2/1 beror det på att programmet slår ihop två trådar/inslag till ett. Då slås ibland två röda samman. I det här sista går det nästan om man väljer att börja tygvisning på jämn tråd/inslag.

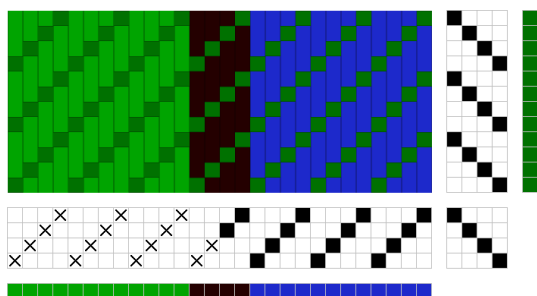
Dubbelbreda vävar

Här är vävlagren helt åtskilda och enbart hopvävda i ena kanten. På så sätt kan man väva ett tyg som är bredare än vävstolsbredden. Oftast har man då samma bindning i båda lagren.

Varannan varptråd hör till rätlagret, varannan hör till aviglagret. Om vikningen är i vänster sida börjar man skyttla från höger i överlagret, därefter skyttlar man fram och tillbaka i underlagret, för att så gå tillbaka i överlagret. På så sätt vävs tyget samman i vänster sida, men blir öppet i höger.

Vid vikningen gäller det att få bindningen att stämma. För kypert gäller att om rätlagret har högerdiagonal, får aviglagret vänsterdiagonal. Om rätlagret har inslagseffekt, får aviglagret varpeffekt.

I WeavePoint finns en funktion för dubbelbred väv. Man ritat upp hela sitt tyg och viker det med den funktionen.

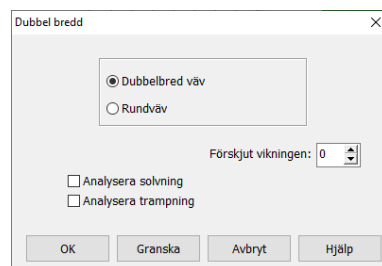

Ett exempel

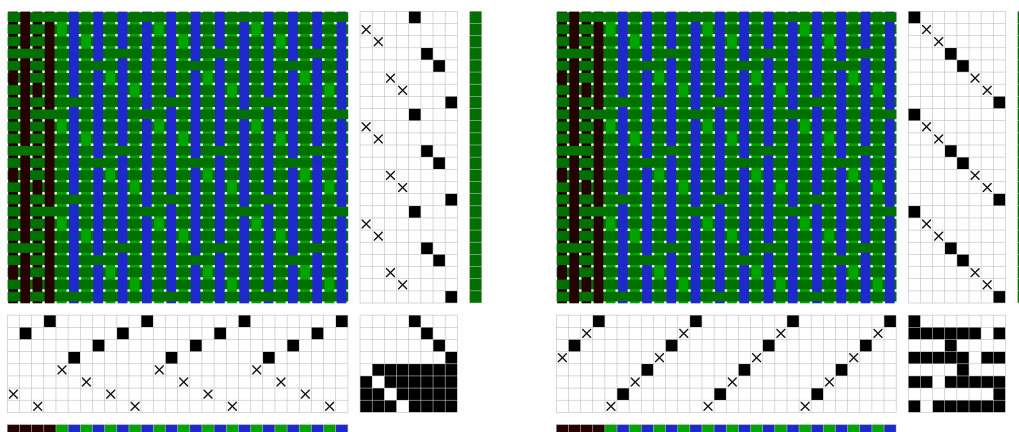
Ett tyg – en filt – som är blå på ena halvan, grön på den andra halvan med en mörk rand i mitten.

Den delen, den gröna som ska vikas in bakom den blå, har fått kryssmarkeringar i varpen. Vi viker mitt i den svarta randen.

Omforma | Dubbel bredd. I dialogrutan väljer man Dubbelbred väv. Tyget viks och delen till vänster läggs under den högra. För att förtydliga är nu även avignslagen försedda med kryss.

Om inte rutorna Analysera solvning/trampning markeras blir resultatet som i vänster bild. Med Analysera blir det som till höger. Bindningen är samma.

Det går också att bestämma att man viker tyget på ett annat ställe än mitt på. Eftersom det är svårt att få väven helt perfekt i vikningen kan det vara en fördel att t.ex. vika i en rand.

Rita ett tyg med en rand som inte ligger mitt i tyget och se vad som händer om man förskjuter vikningen.

Rundväv

I dialogrutan kan man även välja att konstruera rundväv. I vävböckerna anges olika tydligt hur trådantalet i förhållande till bindningen ska räknas ut, för att trådarna ska binda rätt i båda sidorna. För det mesta bara att bindningen måste stämma i vikningen! Ibland att trådantalet ska vara ojämnt.

Med WeavePoints dubbelbreddskommando kan man vara säker på att den vänstra vikningen blir rätt. Den högra får man testa sig fram med.

En jämförelse

För att visa på skillnaden mellan att rita på papper och i ett vävprogram ritas vi två lager tuskaft – en rapport i varje lager – på rutpapper och i WeavePoint.

Av tradition tecknas rätlagrets bindning med rött och aviglagrets med svart. I WeavePoint ritas med trådar – två röda färger för rätbindningen, två grå för avigbindningen.

Papper

Bindning rätlager.

Bindning aviglager.

WeavePoint

Markera rätlagret

Papper

Markera rätvävens trådar och inslag med gult.

WeavePoint – rita i *Visa|Mönster*

Färgsätt varp och inslag.

Varannan röd, varannan grå.

Ljus varp, mörkt inslag.

Pricka in bindningarna

Rätlagret – där rättrådar och rätinslag korsas.

Aviglagret – där avigtrådar och aviginslag korsas.

Skilj lagren åt

Sänk alla avigtrådar för rätinslagen.

Papper

På varje rätinslag målas avigtrådarna blå.

WeavePoint

Klicka i alla grå rutor för de röda inslagen.

Binderapporten

Papper

Röda, svarta och blå rutor betecknar sänkning – fyll dem alla med rött.

Vita och gula rutor betecknar höjning – fyll dem med vitt.

WeavePoint

Ändra färgerna i färgpaletten.

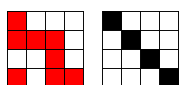
Visad som rutor med rött inslag och vit varp.

Inredning

Papper

Ta ut solvning, trampning och uppknytning.

WeavePoint

Gå över till Inredning för att få inredningen.

Avigväven visad med kryss.

